ДТ МАГАЗИН ЈЕ ОБЈАВИО ПОДАТКЕ ИЗ ДОКУМЕНТА БРОЈ 1-01-1645/96 МИНИСТАРСТВА ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

2. НАСТАВАК

У Војску РС мобилисано око 300.000, у рату погинуло 18.392, рањена 36.543 војника

Ако се има у виду да војни стручњаци сматрају да у нормалним околностима број мобилисаног становништва на одређеном простору не би требало да прелази 10-15 одсто, онда постаје јасније каквим је ратним напорима Република Српска била изложена и због чега за време рата огромна већина њених привредних капацитета није радила, што је онемогућило логистичку подршку и приближно адекватну потребама Војске Републике Српске.

У односу на укупан број мобилисаних највеће губитке имала је општина Трново у којој је погинуло чак 35 одсто војника! На овој табели издваја се и Горажде са 29 одсто настрадалих. Више од десет одсто војничког кадра изгубиле су општине Братунац 19 одсто, Купрес и Сребреница 15, Грагово, Лукавац (код Тузле) и Ново Сарајево 13, Илијаш, Калесија, Рогатица и Вукосавље 11, Бихаћ и Орашје 10 одсто.

Углавном, у питању су мање општине (изузетак је Н. Сарајево) које су за време рата остале с неколико хиљада становника и у којима су Срби пре рата били мањина (изузетак су Грахово, Купрес и Илијаш).

Најмање су гинули војници из Костајнице, Бањалуке, Дубице, Гацког, Невесиња, Стоца, Угљевика, Приједора и Челинца - 4 одсто, Гламоча, Шипова, Билеће, Требиња, Бијељине, Градишке и Лашташа - 3 одсто и Љубиња и Српца - 2 одсто. Осим Невесиња и Угљевика у питању су општине удаљене од линије фронта, односно општине у којима је фронт већи део рата мировао као што је случај код Требиња и Стоца.

Посматрано по регијама, највише војника погинуло је у Бирчу - 10 одсто. У Сарајеву и Старој Херцеговини погинуло је 9, Посавини и Романији 7, Високој Крајини и Озрену 6, Ниској Крајини и Семберији 4 одсто.

У општинама са више од 20 хиљада становника проценат погинулих војника је овакав: Илиџа, Србиње, Модрича, Дервента, Зворник - 8 одсто, Шамац - 7, Мркоњић-Град - 6, Теслић, Добој, Кључ, Прњавор, Брчко и Нови Град - 5, Бањалука, Приједор и Дубица -4, Требиње, Бијељина, Лакташи и Градишка -3 и Србац 2 одсто.

Од 36.543 рањених српских војника највише их је из Илиџе - 2.861. Више од хиљаду рањених војника имају Теслић 2.014, Бијељина 1.785, Приједор 1.496, Сански Мост 1.496, Добој 1.446 и Прњавор 1.214 војника.

Најмање рањених, осам, имало је Горажде, док је још 13 општина имало мање од педесет рањених војника - Љубиње 48, Орашје 48, Костајница 47, Гацко 47, Милићи 41, Сребреница 40, Шековићи 35, Купрес 34, Калесија 32, Рудо 27, Сарајево-Центар и Коњиц 17 и Чајниче 10.

Купрес, Сребреница, Горажде, Братунац (63 рањена), Милићи, Калесија, Чајниче, Сарајево-Центар, Ново Сарајево (191), Коњиц, Илијаш (185), Шековићи и Зворник (301) имају више мртвих него рањених војника, што је, углавном, последица ратовања која карекатеришу изненадне, кратке и жестоке борбе у којима су муслимани или Хрвати починили масакр над заробљеним српским војницима.

Највише рањених војника, 10.233, има Ниска Крајина, а најмање, 456, Стара Херцеговина, Висока Крајина има 5.958, Озрен 5.375, Сарајево 4.642, Посавина 3.308, Семберија 3.183, Источна Херцеговина 2.004, Романија 872 и Барич 512 рањених војника.

У односу на укупан број мобилисаних у Војску Републике Српске рањено је 11 одсто, односно сваки девети! У Високој Крајини проценат рањених је 17 (скоро сваки пети војник), у Сарајеву 16, Посавини и Семберији 12, Ниској Крајини 11, Источној Херцеговини десет, Романији седам, Старој Херцевовини четири и Бирачу три одсто (сваки тридесет и трећи).

У Санском Мосту рањен је готово сваки трећи мобилисани војник 28 одсто, док је у Горажду и Чајничу тај проценат мањи двадесет и осам пута и износи један одсто. Више од петине војника избачених из строја (не рачунајући мртве) имају Илиџа -26, Рајловац -25, Маглај - 24, Крупа на Уни - 23, Лукавац - 22, Србобран - 22, Бихаћ - 21, Завидовићи и Петровац - 20 одсто. У питању су општине које су граничиле с територијом под муслиманском контролом.

Процентуално, најмање рањених имају Илијаш, Купрес, Зворник и Бањалука - 4 одсто, Сарајево-Центар, Гацко и Сребреница - три, Коњиц, Рогатица, Рудо, Калесија, Братунац, Милићи, и Шековићи - 2 одсто.

Пале имају 17 одсто војника који су рањавани.

На основу изнетих података може се закључити да су у Републици Српској општине које се налазе на рубним подручјима и на чијој територији су вођене борбе претрпеле не само највећа материјална разарања и цивилне жртве него и војничке губитке, што указује на то да ратни терет међу Србима западно од Дрине није био равномерно распоређен.

Примери Санског Моста, који је осим самог почетка и краја рата био поштеђен ратних дејстава и Прњавора, на чијој територији нису вођене борбе, а који су, претрпеле велике људске губитке, само су изузеци који потврђују правило.

Највише рањених из Илиџе (2.861), намање из Горажда (8). У односу на број мобилисаних, рањено око 11 одсто, или сваки девети војник, а у Санском Мосту чак сваки трећи.

Највеће губитке у односу на број мобилисаних имала општина Трново (погинуло 35 одсто), најмање су гинули војници из Гламоча, Шипова, Билеће, Требиња, Бијељине, Градишке и Угљевика (3 одсто).

Из ратног албума

ВОЗУЋА '93

Овај снимак, нашег уредника Н. Ђурића, направљен је ратне 1993. године у Возућој. На њему су прњаворски борци: Владо Слијепчевић, Саша Просен, Миленко Чолић, Милош Спасојевић, Бранко Пејаковић и др Данко Трипуновић.

Објектив камере забележио је непосредно тренутак после рањавања и пружене помоћи Миленку Чолићу, који је, како сазнајемо, у каснијим борбама нажалост остао без руке.

Подсетимо, тада су борци Прњаворске лаке, на челу са командантом Владом Живковићем, успешно чували значајну коту Столић, изнад Стога, на „вратима" Возуће из правца Завидовића и Зенице.

Сећање на једно рањавање и Возућу

Прњавор не заборавља своје јунаке

СПОМЕНИЦИ ЗА СВЕ ПОГИНУЛЕ БОРЦЕ

Општина Прњавор и њена борачка организација подигли су 394 надгробна споменика, а за још 22 су уплаћена средства, тако да на подручју ове општине нема ниједног палог борца којем није подигнут споменик.

Председник општинске борачке организације Недељко Сувајац прецизирао је да су припадницима „Вукова са Вучијака" подигнути споменици и у другим општинама где су живели.

„Захваљујући разумевању и помоћи општинских власти у Прњавору, породицама погинулих и инвалидима додељено је 48 станова, више пословних простора, 250.000 немачких марака кредита, а запослени су готово сви инвалиди од прве до пете категорије који су тражили посао", истиче Сувајац.

Овај прослављени ратни командант додаје да је борачка организација добила и 51 плац за изградњу породичних кућа, које ће ускоро бесплатно доделити борцима, од чега пет у граду Прњавору, 21 у Шибовској и 25 на Вучијаку.

Н. Ђ.